

- опанування загальнонавчальних умінь (формулювання мети діяльності, її планування, оцінювання та корекції, вміння знаходити і обробляти необхідну інформацію з різних джерел, включаючи цифрові, працювати в парі, групі тощо).

В аспекті розвитку особистісних результатів у модельній програмі приділено увагу формуванню громадянської ідентичності здобувачів освіти, їхніх соціально-культурних компетентностей; готовності та здатності вчитися самостійно з урахуванням індивідуальної мотивації (зокрема мотивації, яка пов'язана з вибором майбутньої професії).

Базовий зміст математичної освітньої галузі у профільній середній освіті

*Д.В. Васильєва,
кандидат педагогічних наук,
старший дослідник,
Інститут педагогіки НАПН України*

У травні 2024 року було опитано 446 вчителів математики щодо їх бачення організації навчання та змісту математичної освітньої галузі у профільній середній освіті.

68% вчителів зазначили, що не достатньо мати лише два рівня (основний і поглиблений) навчання математики/алгебри/геометрії з зафіксованим тижневим навантаженням. Необхідно надати можливість навчальним закладам самостійно встановлювати кількість тижневого навантаження для кожного з рівнів і доповнювати, за необхідності, програму кожного спецкурсами математичної галузі.

61% вчителів запропонували значну частку часу на початку 10 класу виділити на повторення матеріалу за 5-9 клас. 53% вчителів запропонували або весь 12 клас або його частину відвести на повторення матеріалу і підготовку до ЗНО/НМТ.

Вчителі також зазначили, що деякі розділи можуть не входити в базові знання/можуть вивчатись не так ґрунтовно. Наприклад, для курсу Алгебри і початки аналізу – це розділ «Інтеграл та його застосування» (20%/40% вчителів), «Тригонометричні функції» (19%/56% вчителів), «Елементи комбінаторики, теорії ймовірностей та статистики» (18% /38% вчителів), а для курсу Геометрії не так ґрунтовно запропонували вивчати розділи «Паралельність прямих і площин у просторі» (39% вчителів), «Перпендикулярність прямих і площин у просторі» (36% вчителів).

На основі цього опитування та, враховуючи, що 10 клас у профільній середній освіті є адаптаційним і дає змогу учням обрати, і за необхідності потім змінити, профіль, пропонуємо перший семестр 10 класу присвятити повторенню матеріалу за 5-9 клас, а другий семестр 12 класу – узагальненню і систематизації знань за 5 - 12 класи. Повторення доцільно також передбачити на початку і у кінці кожного з класів. Розділи «Тригонометричні функції», «Інтеграл та його

застосування» пропонуємо не включати в зміст обов'язкового освітнього компоненту, а винести в окремі спецкурси і вивчати при наявності додаткових годин. Розділи «Паралельність прямих і площин» та «Перпендикулярність прямих і площин» пропонуємо не вивчати окремо, а поєднувати з вивченням розділу «Многогранники».

Передбачено, що на обов'язковий освітній компонент математичної галузі відводиться не менше 2 годин на тиждень. Якщо заклад освіти обиратиме окреме вивчення алгебри і геометрії, то пропонуємо відводити не менше, ніж 1 год/тижд на кожен з предметів. Заклад освіти може додавати навчальні години на вивчення запропонованого змісту, перерозподіляючи деякі години з профільного та за вибором компонентів. Крім того обов'язковий освітній компонент може бути доповнений спецкурсами, що дають змогу вивчати інші розділи Алгебри і початків аналізу (наприклад, Тригонометрія чи Інтеграл).

Місце інформатики в середній профільній школі

*І. А. Твердохліб,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Інститут педагогіки НАПН України*

Затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти відкриває нові перспективи для подальшої трансформації системи освіти України. Впроваджуючи профільну старшу школу, держава зміщує акценти на профільну підготовку учнів з метою забезпечення високого рівня знань, вмінь та навичок, формування відповідних компетентностей учнів для підготовки майбутніх випускників шкіл до навчання у закладі вищої освіти за обраним профілем.

Профілізація навчання в ліцеї передбачає збільшення кількості годин на вивчення профільних предметів та змогу обрати спецкурси або окремі модулі з інших предметів, які необхідні для формування фахових та ключових компетентностей учнів. Інформатика відповідно до типової освітньої програми на базовому рівні вивчається лише в 10 класі. При цьому може виникнути запитання: чи достатньо цього для формування ІКТ компетентності учня? Враховуючи особливості сучасного інформаційного суспільства, масове проникнення інформаційних технологій та систем на основі штучного інтелекту в усі галузі людської життєдіяльності, – звичайно недостатньо.

В змісті інформатики базового навчання в 10 класі передбачається вивчення таких тем: «Сучасні інформаційні системи. Особисте інформаційне середовище», «Технології розроблення інформаційних продуктів», «Інформаційне моделювання як засіб розв'язування прикладних задач», «Цифрова комунікація. Інформаційна безпека». Це загальні питання шкільного курсу інформатики, вивчення яких має бути орієнтоване на вибраний учнем профіль. Проте, вивчення перших двох тем буде охоплювати завдання з різних профілів, оскільки учні в 1 семестрі 10 класу будуть навчатися без конкретної